

Handelsakkoorden kunnen de internationale handel in goederen en diensten goedkoper, makkelijker en efficiënter maken. En duurzamer. De sleutel naar succes? Inbreng van alle belanghebbenden.

Wat heeft het gebracht?

Vijf jaar EU-handelsakkoord Zuid-Korea

In 2011 sloten de Europese Unie en Zuid-Korea het eerste in een serie moderne handelsakkoorden. Doel: wereldwijde handel makkelijker, goedkoper en efficiënter maken en zorgen voor een voorspelbaarder handels- en investeringsklimaat. Enkele ervaringsdeskundigen blikken terug op het resultaat. Welke drempels moest het akkoord wegnemen en wat is er in vijf jaar bereikt? En wat verandert er in de nieuwe generatie handelsakkoorden?

“Qua logistiek werkt alles alsof het in de EU ligt: iets verschepen naar Zuid-Korea kost ons precies evenveel moeite als wanneer we dat doen naar Duitsland.” Steven Goetstouwers is CEO van technologiebedrijf Admesy. Het bedrijf staat in de top 30 van de MKB innovatie top 100. Zuid-Korea is de grootste afzetmarkt

voor hun meetinstrumenten, die worden ingezet bij productiecontrole van vooral telefoon- en computerschermen en led-verlichting. Het Limburgse bedrijf opende het kantoor in Zuid-Korea in 2013. Hun eerste lokale verkopen dateren uit pakweg 2011, het jaar waarin het handelsakkoord in werking trad. Goetstouwers merkt duidelijk verschil met andere landen waarmee hij handelt, voornamelijk in Oost-Azië. “Het zit ‘m voor ons in kleine dingen. De rompslomp. De douane in Zuid-Korea scant de code en weet wat de afspraken zijn. Handig, want het gaat om hightech-spullen. We hebben in andere landen meegemaakt dat de douane een lading drie weken vasthield voor ze wisten wat het was, dat het was toegestaan en dat er geen

taks op zat.” Dat maakt veel uit voor de levertijd. “Wat we vrijdag naar Zuid-Korea versturen, is maandag bij de klant.”

Invoerheffingen: Buikspek en bloembollen

In het akkoord is afgesproken om binnen vijf jaar ruim 98% van de

“Ons importtarief ging van 30% naar nul.”

invoerheffingen af te schaffen. Dit scheelt Europese exporteurs ongeveer €1,6 miljard per jaar. En daar hoefden zij niet lang

op te wachten. Vanaf dag één van het akkoord schafte Zuid-Korea de helft van de invoerheffingen af.

“Voor buikspek bijvoorbeeld ging het importtarief van 30% naar nul.” Frank Bertens, beleidsadviseur bij de Kamer van Koophandel herinnert zich juist dat voorbeeld vanwege de kansen die het bood. “In Nederland

is de afzetmarkt voor dat deel van een varken beperkt. Het wordt nauwelijks gegeten. In Zuid-Korea zijn ze er dol op.” De Nederlandse export van buikspek groeide de afgelopen jaren dan ook flink.

Datzelfde geldt voor een oer-Hollands product als bloembollen. Zuid-Koreaanse bedrijven importeren er jaarlijks zo’n 35 miljoen uit Nederland, met een waarde van ruim 6 miljoen euro. Door het handelsakkoord hoeven de Nederlandse bloembollenexporteurs

niet langer de oorspronkelijke 8% invoerheffing aan de Zuid-Koreaanse douane te betalen.

Bertens maakt hierbij wel een kanttekening. “De lagere invoerheffingen gelden meestal alleen voor producten die gemaakt zijn in de landen die de overeenkomst ondertekenden. Een Nederlandse merkhouder die goede-

ren verscheept die van oorsprong uit bijvoorbeeld India of de VS komen, loopt die voordelen mis.”

Wegnemen overige handelsbelemmeringen

Naast het wegnemen van financiële barrières moet het akkoord de handel tussen de EU en Zuid-Korea ook op andere vlakken makkelijker maken.

In het akkoord met Zuid-Korea is bijvoorbeeld afgesproken om certificaten en testen voor elektronica, auto’s, medicijnen

en medische apparatuur wederzijds te erkennen. Daardoor zijn er geen dure en ingewikkelde dubbele testprocedures nodig als een Europees bedrijf zijn producten in Zuid-Korea wil verkopen en andersom.

Andere voorbeelden zijn de markttoegang voor Europese scheepvaart- en bouwbedrijven, de toestemming

voor Europese expreskoeriers om in Korea te bezorgen en de toestemming voor EU-satellietdiensten om diensten zonder tussenkomst van een Koreaanse aanbieder te leveren. Europese ondernemers hebben door het akkoord toegang tot een groter deel van de Zuid-Koreaanse overheidsaanbestedingen. En Europese advocatenkantoren kunnen er een kantoor openen om buitenlandse investeerders of Koreaanse cliënten te adviseren over niet-Koreaanse wetten.

“Er zijn afspraken die specifieke sectoren raken, daarnaast zijn er in het akkoord veel zaken opgenomen die handel in brede zin vergemakkelijken”, vertelt Nanja Piek, afdelingshoofd handelspolitiek van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Zij was van 2009 tot 2011 verantwoordelijk voor de onderhandelingen van dit akkoord. “Zo zijn er afspraken gemaakt om het betalingsverkeer eenvoudiger te maken en over beschermde

“Wat we vrijdag naar Zuid-Korea versturen, is maandag bij de klant.”

Seoul

aanduidingen zoals 'Gouda Holland'; ook in Zuid-Korea mag alleen échte Goudse kaas zo heten."

Wereldwijde kansen

Goetstouwers beschrijft het treffend. "We zitten in Nederland, maar onze omzet hier is misschien 1%." Steeds meer bedrijven maken hun producten in andere landen en laten benodigde onderdelen van over de hele wereld aanvoeren. In een globaliserende wereld kunnen handelsakkoorden zorgen voor economische groei en werkgelegenheid. Maar niet alle mensen profiteren daar in gelijke mate van.

Voor de allerarmsten en de lagere middenklasse in ontwikkelingslanden profiteren minder, maar ook in Nederland en de Westerse wereld vallen er mensen buiten de boot. Minister Ploumen voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking pleitte daarom recent voor een 'reset', waarbij nog sterker aandacht is voor de sociale en duurzame gevolgen van handelsakkoorden.

Ook in het akkoord met Zuid-Korea is een duurzaamheidsparagraaf opgenomen, vertelt Piek. "In het akkoord is opgenomen dat de partijen willen voldoen aan de internationale arbeidsnormen die door de International Labour Organisation (ILO) van de VN zijn vastgesteld. Er is door de EU en Zuid-Korea een gezamenlijk comité opgericht om te zorgen dat bedrijven de afgesproken arbeids- en milieustandaarden naleven."

Voor toekomstige handelsakkoorden is meer nodig. Onderhandelingen gaan steeds vaker over onderwerpen als arbeidsomstandigheden, milieu, dierenwelzijn en klimaat. Piek: "Door samen een handelsakkoord aan te gaan neem je ook verantwoordelijkheid voor elkaars bredere belangen. Je bent méér dan handelspartners alleen."

Alle belangen meewegen

Voordat het handelsakkoord met Zuid-Korea tot stand kwam hield het Ministerie van Economische Zaken (toen verantwoordelijk voor handelspolitiek) zogeheten consultaties met bedrijven en brancheverenigingen. Ook de Europese commissie organiseerde sessies waarin bedrijven konden meedenken, zowel online als offline.

Daaruit bleek bijvoorbeeld dat sommige bedrijven zich zorgen maakten over de mogelijkheid om douanerechten die zijn betaald voor grondstoffen of onderdelen terug te vorderen, als het eindproduct weer terug de grens over gaat. Zij zagen risico's voor hun concurrentiepositie. Daarom is afgesproken om de terug te vorderen tarieven in vijf jaar af te bouwen naar een maximum van 5%. Daarnaast is een evaluatie van deze 'draw back'-regeling opgenomen. De uitkomst daarvan is nog niet bekend. De consultatierondes voor op handen zijnde handelsakkoorden worden transparanter en breder. "Als alle belanghebbenden laten weten waar zij kansen en risico's zien, kunnen we de effecten van een handelsakkoord zo goed mogelijk inschatten. Positief en negatief.", vertelt Piek. "We kunnen dan de juiste onderwerpen op de agenda zetten voor bespreking binnen de EU." Minister Ploumen kondigde de 'reset' van handelsakkoorden aan bij de OESO in Parijs. "Toename van handel en investering zijn essentieel, maar de opbrengst daarvan moet ten goede komen aan iedereen", aldus de minister.

Deelnemen aan consultatierondes

Piek roept de leden van evofenedex op om deel te nemen aan de consultaties voor handelsakkoorden. "We willen ieders belangen vertegenwoordigen. Daarom is inbreng van alle belanghebbenden een prioriteit voor Nederland." De uitnodigingen voor de consultaties worden onder andere verspreid via de ECHO-berichtge-

ving van VNO-NCW, ambassades, de RVO en de KvK.

Op dit moment peilt DG Trade (Europese Commissie) met een online vragenlijst de ervaringen van alle partijen die te maken hebben met het handelsakkoord met Zuid-Korea. De consultatie is beschikbaar op de website: <http://trade.ec.europa.eu/consultations/> ■

Positieve effecten voor Nederland, de EU en Zuid-Korea

De Nederlandse export naar Zuid-Korea is sinds het akkoord gestegen van €3,2 mld. in 2010 naar €4,2 mld. in 2015, een stijging van 31%¹.

Voor de gehele export uit de EU naar Zuid-Korea is dit zelfs 55%².

De Nederlandse import vanuit Zuid-Korea steeg in die periode met 41%.

De belangrijkste productgroepen in de Nederlandse handel met Zuid-Korea zijn, met een aandeel van 60%, machines en vervoermaterieel.

De Europese autosector heeft sterk geprofiteerd van het handelsakkoord, door de afbouw van invoerheffingen. Zo is de export van motorvoertuigen naar Korea met 206% gestegen en de import van auto-onderdelen vanuit Korea met 36%³.

¹ 2015 t.o.v. 2010, Centraal Bureau voor de Statistiek

² Eurostat

³ Eurostat